

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancoate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
SIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nuz. Angerfeldt & Emérico Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pub-
licări mai dese după tarifa
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA“ ÎNSE ÎN DE-VAL CĂ
Abonamente pentru Austria-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nu colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu anul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. Un esem-
plu 18 bani. — Atât abona-
mentul cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 266.

Brașov, Miercuri 1 (14) Decembrie

1904.

Tisza, liberatorul nostru?

Brașov, 13 Dec. a. c.

Cine ar fi crezut vr'odată, că vestitul și de toate sufletele mame-lucesci prea-măritul ministru președinte unguresc Stefan Tisza, se fie chemat de prevedința Maghiarilor nu numai a salva constituțiunea Ungariei, amenințată de opoziție, ci că ar mai avé și menirea de a împăca pe Maghiari pentru vecii vecilor cu Românii, făcându-se tot-odată liberatorul acestora de sub grozava asuprire, sub care gem din cauza despotismului de rassă esercitat asupra lor deopotrivă de guvernamentalii și opoziționalii maghiari?

Cui i-ar fi trāsniț vre-odată prin minte, că Stefan Tisza numai de aceea a stāruit așa de mult pe lângă Berzeviczy să compună și să se presente proiectul de reformă școlară, pentru-ca mai târziu să caute oca-siune de a'l retrage spre a da astfel o dovadă estraordinară de bună-voință și de marinositate în deosebî față cu Românii?

Cine ar fi crezut, că acest bărbat de stat maghiar, crescut politicesce sub conducerea lui Coloman Tisza, răposatul său tată, va veni într'o di și va libera partidul național român de scālusuțe, ce i-le-a pus în gură cabinetul Wekerle și Banffy și de cătușile, cu cari l'au legat de mâni și de picioare succesorii acestora la guvern?

Și totuși nu e numai o apariție înșelătoare, o simplă halucinație ce vedem scris negru pe alb în „Tribuna“ (anul al VIII-lea) din Arad organ care își primește informațiunile și inspirațiunile dela nisce omeni în măsură a cunoșce și cele mai ascunse gânduri ale ministrului președinte unguresc, precum sunt fără îndoiești deputații mameluci Ciokan Ianoș, Avramescu Pachomius, Șerban Miklos, cari mai avură acum și rara fericire de a pute face parte din suita lui Stefan Tisza cu ocașiunea meetingului guvernamental din Târgu-Mureșului; precum este mai departe cucernicul Vicar al Bihorului, intimul intimilor ministrului președinte și precum sunt și alți amici cu dar profetic ai numitei foi, cari când e vorba de înalta politică, aud până și cum cresce ierba.

„Pe semne Tisza are nevoie mare de Români“, dīce diarul amintit român din Arad, vrēnd a motiva surprindtōrele destāinuirii și împārtășiri, ce le face cetitorilor săi și pe cari le publică în numărul său mai nou („Trib. dela 30 Nov (13 Dec. 1904).

Reproducem și noi mai jos a acest curios și minunat comunicat al „Tribunei“ (an. VIII-lea), pentru-că îl găsim prea caracteristic pentru felul de propagandă, ce de timp îndelungat o face această foie, aci pe față, aci în ascuns, pentru intrarea Romānilor în tabēra guvernamentală.

Pe semne Tisza simte în ade-vēr „mare nevoie“ de a-i avé în tabēra sa pe toți „neînfricații și des-înterestații naționaliști“, cărora le ard călcăiele după câte un mandat de

deputat, pentru-ca să pōtă dīce cu mai mult drept, că majoritatea lui reprezentă „voința țării“, căci la din contră cum am fi putut ajunge noi Romānii oropsiți și prigoniti la nisce „concesiuni naționale.“

Affām pentru prima oră din comunicatul „Tribunei“ aradane, că contele Tisza, când deputații romāni din partidul guvernului s'au prezentat la dēnsul, ca să protesteze, dīce-se, în contra proiectului de reformă școlară, li-a făcut acestora următoarele promisiuni: 1) Că va retrage proiectul de lege, 2) că va da fondul lui Iancu pentru o instituție romānescă, și 3) că la cererea Romānilor va anula ordinul lui Hieronymi, prin care se desființēză partidul național român, „ca să dea astfel prilegiu Romānilor să se pronunțe pentru activitate“.

Cele dintāi două promisiuni, dīce foia aradană, le-a și împlinit ministru-președinte. Ar fi rămas deci încă numai a treia neimplinită. De sigur, că îi va veni rēndul în ajunul alegerilor viitoare dietale.

Nu credem să se fi găsit mulți chiar și dintre cei mai naivi cetitori ai „Tribunei“ (an. VIII), cari se nu fie forte nedumeriți cetind primul punct al pretinselor concesiuni făcute Romānilor.

Tisza se fi promis, că va retrage proiectul de lege Berzeviczy? Și cui i-a promis? Episcopatului român, care a protestat din capul locului? Nu, ci deputaților din garda sa mamelucescă: Șerban, Ciocan și soți. Aceștia au dobēndit deci cu o singură vizită la stāpānul lor, ceea ce n'au putut dobāndi archiereii romāni cu toți credincioșii lor!

E fapt, că proiectul Berzeviczy e retras. N'a sciut însă suflet de om până acuma, că a fost retras, grație numai intervenirii deputaților romāni guvernamentali! Vedeți, omeni buni, ce va să dīcă a fi deputat în partidul lui Tisza?! Ca mâne vom auzi alte minuni despre succesele câștigate de Sașii ardeleni și de Romāni de la marinositatea contelui Tisza!...

Și încă una. Sē sciți cinstiți cetitori ai „Tribunei“, că decă contele Tisza în vorbirele sale ținute cătră poporul suveran maghiar a declarat, că proiectul Berzeviczy a fost retras numai provisoriu din cause formale, dēr că e susținut de guvern și va fi din nou prezentat dietei, acēsta a fost numai o apucătură, ca să seducă opiniunea publică maghiară, căci adevērata causă este obligāmēntul ce l'a luat ministru-președinte față cu „representanții“ Romānilor din partidul său!

Sē trecem la al doilea punct. E vorba, că Tisza ar fi promis acelor „representanți“, că va da fondul lui Iancu, ce l'a fost confiscat guvernul, unei instituții romāne. O foie semificiōsă din Pesta comunică acum, că suma de 9402 corōne ce constituie acest fond, ministrul de interne (Tisza) a dāruiț-o „Asociațiunei“, cu scopul, ca să fie folosită în favo-riul școlei de fete a acesteia din Sibiu.

Nu înțelegem cum s'ar puté, ca ministrul de interne și guvernul să se feacă stāpāni pe un fond ca al lui Iancu și să-l dāruiescă fie și „Asociațiunei“, care l'a fost administrat înainte de a fi în mod ilegal confiscat. Fōia din Arad găsesce firesc acest lucru și-l socotesce chiar ca o isbāndă națională, căci vedeți D-Vōstrē, pe semne Tisza are „mare nevoie de Romāni“.

Noi credem, că „Asociațiunea“ nici nu e în drept a primi un astfel de cadou, prin care fapt acēstă înaltă instituțiune a noastră s'ar degrada la rolul unui consorțiu pentru administrarea și folosirea fondurilor confiscate pe nedrept de guvernul unguresc dela Romāni. Și din alte puncte de vedere „Asociațiunea“ trebuie, credem, să se ferescă a cloci asemenea oué de cuc.

Promisiunea a doua și în cas când s'ar adevēri scirea adusă de semificiōsa maghiară, rămāne dēr in suspēso, căci nu va puté fi împlinită de contele Tisza niciodată cu valōre de drept, ér „promisiunea“ primă relativă la retragerea proiectului Berzeviczy, e desmintită până acuma de însuși Stefan Tisza.

Nu e deci încă nimic asigurat din aceste două promisiuni, despre cari dīce „Tribuna“ din Arad, că „contele Tisza le-a împlinit în pređiua plecării sale la Târgu-Mureșului unde l'a însoțit între alții și deputatul român Ioan Ciocan“... Noi scim că la mai însoțit și Pachomie Avramescu și că la întimpinat cu deputația din Făgăraș și „deputatul român“ Șerban, care a fost condus la Tisza acea deputație de mameluci, cărora li s'ar fi dat promisiunile din cestiune.

În ce privesce „nevoia mare ce o are pe semne de Romāni“ ministru președinte, acēsta nu s'a prea simțit în călētoria întreprinsă de el în Transilvania. De era așa, Tisza nu și-ar fi ales pentru a-și continua propaganda în Ardeal, tocmai „capitala“ Sēcuiemei, unde Romānii sunt în număr disparent, și nu s'ar fi încunjurat — în afără de cei trei trabanți ai săi — numai cu Sēcui și cu Maghiari, citați din toate unghiurile ardelenesci.

Abusēză prea de tot de credulitate cetitorilor ei „Tribuna“ (an. VIII) din Arad și sēvērșesce totodată cel mai mare păcat național, când voiesce a-i face să credă, că negru a ajuns a fi alb, fiind-că colaboratorii și sprijinatorii ei doresc a face carieră de deputați guvernamentali; abusēză cumplit, când voiesce a face pe Romāni să credă, că Tisza ar fi în fond amicul lor și ar nutri planuri mântuitoare pentru ei; comite chiar crima trădării naționale, când umblă a-i amāgi în modul acesta, pentru-ca acești Romāni, când Tisza le va da prilegiu a se pronunța pentru „activitate“, să nu mai șovăiescă nici un moment de a se lăpēda de programul național și a-se arunca în brațele „ocrotitoare“ ale ocārmuirei unguresci.

Prorocul „Tribunei“ din Arad, Slavici, scirea numai dīlele trecute, că Romāni, ca și Sașii, sunt „osēndiți“ a sprijini guvernul, cu care nu sunt mulțumiți, fiind-că „așa cer marile interese naționale ca, mai ales în statul ungar, Romānii să fie un element de ordine...“

Acesta vrea să fie credeul unui soiū de politiciani, cari nu merg după capul lor, ci după cum e porunca și marșruta, ce au primit-o.

Cea dintāi datorie națională a Romānilor de bun simț este, de a nu lāsa nici într'un chip, ca poporul să fie dus a doua oră în rētăcire de nisce asemeni unelte ale unor factori streini de el și de aspirațiunile sale legitime, în paguba marilor și adevēratorilor sale interese naționale!

Ce a promis Tisza Romānilor?

Lāsăm să urmeze aici comunicatul „Tribunei“ din Arad (an. VIII nr. 226 de la 30 Noembrie (13 Decembrie) 1904, despre care facem amintire în fruntea foiei:

„Correspondentul nostru din Budapesta ne scire, că fondul lui Iancu în urma unui ordin al ministerului de interne, a trecut în proprietatea „Asociațiunei“. Deja cu prilegiul presentării deputaților romāni din partidul liberal la Tisza, cu scop să protesteze în contra proiectului de lege despre reforma învățământului, Tisza le promisese deputaților romāni:

- 1) Că va retrage proiectul de lege.
- 2) Va da fondul lui Iancu pentru o instituție romānescă.
- 3) La cererea Romānilor va nimici ordinul lui Hieronymi, prin care se desființase partidul național român, și va da astfel Romānilor prilej să se pronunțe pentru activitate.

Cele dintāi două promisiuni și le-a împlinit (?) în pređiua plecării sale la Târgu-Mureșului, însoțit între alții și de deputatul român Ioan Ciocan. Tisza pe semne are nevoie mare de Romāni.“
??? !!!

Ministrul președinte Tisza la Târgu-Mureșului.

În turneul său, contele Stefan Tisza a vizitat Duminecă și T.-Mureșului, venind din Budapesta cu tren separat și cu mare alaiū. S'au rostit discursuri, s'a dat banquet cu toasturi, toate aranjate de organele administrației. Au fost însăși demonstrații ostile, numai cu greu suprimate de cavalerie, infanterie și jandarmi. Se dīce, că s'au întâmplat și rāniri. Peste tot în tot parcursul călētoriei s'au mobilizat organele siguranței publice, așa că după cum observă diarul „Egyetértés“, numai țarul Rusiei călētorește cu pază atât de strașnică, cum a călētorit Tisza la T.-Mureșului. Numitul diar critică aspru visita lui Tisza la T.-Mureșului, care este un oraș par excellence opozițional, reprezentat în cameră prin doi deputați koșutiști.

Despre călētoria și visita lui Tisza dām următoarele amēnunte:

Trenul special a sosit la Clușiū Duminecă dimineța la orele 4. Aici s'au alăturat trenului încă 5 vagōne cu deputația din Clușiū și Solnoc-Dăbāca.

La Ghiriș suita s'a înmulțit încă cu câți-va aderenți, între cari și deputatul Dr. N. Șerban. Din Budapesta veniau cu

d-l Tisza și deputații Pachomie Avramescu și Ioan Ciocan.

În M. Ludoș erau la gară vre-o 30 de persoane. Aici Tisza a fost salutat de Betegh Sándor, președintele partidului liberal din localitate. A mai rostit un discurs și un preot român cu numele Deac (?)

Lui Deac, care după foile maghiare ar fi vorbit în numele Românilor (?), Tisza i-a răspuns, după „P. L.“:

Fie-care Maghiar trebuie să simtă că patria îl cheamă la lucru, la împlinirea datoriei. Vă rog să nu dați ascultare, decât convingerilor și principilor d-voastră. Perseverati împreună cu noi ca adevărații fii ai patriei maghiare.

La gara din T. Mureșului a rostit un discurs de primire primarul Bernady. Apoi convoiul a plecat pe jos în oraș. Pe drumul de 2 chm. nu s'a auzit decât sporadic câte un „Eljen“.

În fruntea convoiului mergea un banderiu, compus, după foile opoziționale, din lucrători tocmiiți cu plată și îmbrăcați în costume împrumutate de la trupa teatrală, ce dă reprezentării în oraș.

Se auziau strigăte și huidueli și mulțimea din piața Széchenyi s'a încercat să rupă cordonul. De-odată se vede înălțându-se un cosciug negru, pe care era vâpșate literile: „A magyar alkotmány“ (Constituția maghiară). Tisza s'a îngălbenit și grăbind pașii, a intrat la hotelul „Transilvania“.

Cosciugul a fost apoi îngropat lângă statua lui Bem, cântându-se cântecul lui Kossuth.

Într-aceea câți-va oameni purtau steaguri negre prin mulțime și o spânzurătoare simbolică. Poliția, care s'a încercat a împărșia, mulțimea a fost primită cu pietri. Un vice-căpitan de poliție a fost rănit la cap.

Foile amice guvernului prezintă demonstrația cu cosciugul și steagurile negre ca ceva inofensiv și ca o demonstrație la care au luat parte mai mult nisece copii.

Adunarea s'a început la orele 11 a. m. în sala cea mare sub președinția lui Fr. Kapdebo. După deschidere Horvath Jozsef a prezentat o moțiune de încredere pentru Tisza. Au mai vorbit avocatul Csongvai și Bodolla. Pe urmă a luat cuvântul contele Tisza.

Contele Tisza și-a început discursul dicând, că simte o îndoită bucurie putând să vină în Ardeal, atât de scumpie-cărui Maghiar. Un loc mai potrivit nu putea să fie pentru a arăta situația critică în care se află țera și pentru a i-se aduce aminte națiunii maghiare, cât e de mică și ce probleme mari i-a dat destinul să le resolve.

Cu provocare la sceneriile ce le face opoziția în „drumul ei de cortezie“ spune, că a înțeles, că unii domni aranjază scene de încununare a monumentelor honvedilor. Acei domni ar trebui să lase în pace aceste monumente atunci când tocmai ei atacă și s'gduie din temelii instituțiile pentru cari au sângerat honvedii; s'și

tragă pe sémă acei domni, deoarece honvedii și-au vârsat sângele și s'au luptat pentru a descătușa voința națiunii maghiare, ér nu pentru scopurile unor epigoni degenerați. E un adevărat noroc pentru acești epigoni, că aceia, cari și-au vârsat sângele pentru patrie nu se mai pot scula din mormintele lor, căci decât s'ar pute scula, ar bate cu patul puscii pe aceia, cari s'au adunat în jurul monumentelor lor.

Părinții Maghiarilor de ađi au pecețuit prin sânge constituția modernă maghiară. Celor de ađi prevedința li-a destinat o mai ușoră problemă, căoi s'au născut într-o epocă, când pot trăi cu drepturile câștigate, pot să guste din drepturile eluptate și n'aravé de împlinit, decât singura datorie: a spori aceste drepturi și a le folosi pentru o muncă cinstită și pentru mărirea patriei.

Ar fi o rușine pentru generația de ađi, decât n'ar profita de ocaziunea ce nu i-s'a mai dat de pe timpurile regelui Matia, pentru scopuri politice naționale maghiare, ci ar folosi-o pentru a nimici ceea ce au câștigat părinții Maghiarilor.

Vorbesc apoi despre situațiunea creată prin votul de la 18 Nov. și dă din nou năvală asupra obstrucțiunii. Regulamentul actual al camerei dă drept de veto unei fracțiuni de 20—30 membri ai dietei, usând de această armă pentru scopuri politice particulare. Față cu acest abus și față cu acțiunea acelora, cari usază de acest drept de veto cu atâta inconștiențiositate, a trebuit și trebuie să se ia măsuri, să se salveze esența chiar cu călcarea formei, decât e ca țera să nu se pustiască.

Recunoșce Tisza, că s'a violat forma, d'ér s'a violat din necesitate. Aici e cestiunea. Revine apoi érăși asupra obstrucțiunii și dice, că prin vechiul regulament s'a dat în mâinile ecesteia o armă, cu ajutorul căreia un grup de 20—30 membri pot să-și însușescă puterea și pot să usurpeze dreptul „națiunii“ de a fi ea stăpână pe s'ortea ei, de a hotărî ea ce să se întempe în țera acesta.

A polemizat apoi cu contele Apponyi, care într'un discurs al său a đis, că dieta de ađi nu reprezintă voința națiunii, și afirmă contrarul provocându-se la un alt discurs al contelui Apponyi în care acesta a đis, că dieta este expresiunea de drept public a voinței națiunii, ér hotărârile dietei constituie din punct de vedere al dreptului public, voința națiunii. Decă s'ar trage la îndoială în privința acesta titlul de drept al dietei, ar urma lucruri fatale în consecențele lor.

Éta — continuă Tisza — acesta este adevărul curat, căci concepțiunea dreptului istoric maghiar se basază pe dreptul pozitiv, ér nu pe utopiile celorlalte drepturi de natură subiectivă, — căci decât așa ar fi am ajunge la urmă acolo să usăm de argumentul cu care partidul național român a atacat legalitatea uniunii Ardealului.

A spus mai departe Tisza, că s'au mai aflat și alți bărbați politici, cari au fost gata a călea forma pentru a se pune capăt stărilor de degenerare a parlamentarismului, și încheie apelând la concursul tuturor pentru a salva patria și adevăratul parlamentarism.

Adunarea s'a încheiat la ora 1, după care Tisza a primit deputațiunile din comitatul Treiscaunelor, Brașovului etc.

Deputațiunea comitatului Brașov, sub președința d-lui fișpan Dr. G. Székely, era compusă din: Dr. Fr. Jekel, vice-șpan, Traugott Copony, deputat, Moór Gyula, Dr. Vajna Gábor, Dr. Feiler Ignat, Bede Ödön, Dr. Semsey Aladar și Giró-Szász-János.

Dr. G. Székely salutând pe ministrul președinte a spus, că vine dintr'un „comitat cu populație mixtă, care însă sciind distinge între interesele particulare și cele ale patriei, în adunarea congregațiunii de la 9 Decembrie, a aprobat procederea de la 18 Noiembrie a ministrului președinte.“

Contele Tisza în răspunsul său a accentuat momentul îmbucurător ce reiese din adheșiunea comitatelor mixte ca dovadă, că decât patria este în pericol, toți fiii ei fără deosebire de naționalitate se grăbesc în apărarea ei.

La orele 3 p. m. în aceeași sală s'a dat un banchet pentru 500 persoane, la care s'au rostit mai multe toaste.

Contele Tisza a plecat din T. Mureșului la orele 6.

O oră înainte de plecare străđile au fost ocupate de trupe. Cu toate acestea s'au întâmplat unele neorîndueli. „Omni-bus“-ul hotelului „Transilvania“ în care se afla deputațiunea din Treiscaune, a fost răsturnat. De sub o p'ortă s'au descărcat și nisece revolvere.

Tovărășie primejdiosă.

(Apponyi, Kossuth și socialiștii la Pojun.)

Opoziția unită a aranjat Duminecă un mare meeting în Pojun la care s'au prezentat contele Apponyi (cu soția) și Francisc Kossuth. La adunare au participat mii de oameni, între cari un număr mare de socialiști sub conducerea lui Grossmann Miksa. Socialiștii au pus condiție, că în proiectul de rezoluțiune să se ia și postulatul referitor la votul universal — ceea ce opoziția a promis.

La adunare a luat mai întâi cuvântul Francisc Kossuth și contele Apponyi. S'a ridicat apoi Grossmann, ca să țină un discurs la situațiune. Între altele el a đis, că nici odată domni deputați din dieta nu și-au ridicat cuvântul în favorul muncitorilor. Acum însă când constituția, „care nu este a noastră“ se află în pericol, vin și ne cer sprijinul și ne promit sufragiul universal. Éta așa d'ér, că noi socialiștii introducem în proiectul de rezoluțiune postulatul nostru și decât s'ar întâmpla ca domni deputați opoziționali să nu-și țină cuvântul, cum nici odată n'au făcut-o până acum, atunci voi soți de principii, să le isbiți în ochi acest proiect de rezoluțiune.

Așa a vorbit Grossmann. Se produse imediat mare tumult. Socialiștii aplaudau, ceilalți desaprobau. Kossuth cerând cuvânt, n'a putut să vorbească timp de o oră din cauza marelui șgomot. În fine Kossuth a putut să spună, că Grossmann sciind

minte, de ore-ce el (Kossuth) a pretins sufragiul universal încă pe atunci, când Grossmann nici nu se născuse. Decă tatăl meu (Kossuth Lajos) n'ar fi scos din cătuși pe tatăl lui Grossman, acest om nu s'ar bucura ađi nici de atâtea drepturi de câte să bucură.

Socialiștii isbucniră în „abzuguri“ colosale la adresa lui Kossuth.

A luat apoi cuvântul contele Apponyi și a declarat, că ține bărbătesce la ceea ce a spus. După invinuirile lui Grossmann însă, nu mai vré să primescă nici un proiect de rezoluțiune („Abzug“ Apponyi! „Abzug“ Kossuth!) A declarat apoi și în numele lui Kossuth, că se duc din Pojun fără de nici o hotărîre, căci nu mai au ce căuta aici.

Deputații opoziționali au părăsit sala între continue „abzug“-uri și fluerături ale socialiștilor, ér tineretul de la academia din Pojun a cântat „Kossuth nota“, la care socialiștii răspundeau cu marseilela muncitorilor.

Pe peronul gării Grossman f'u înhățat de studenți și bătut. A trebuit să intervină poliția.

Așa au p'ătit-o la Pojun cei cu tovarășia socialistă.

Balfour despre imperialismul britanic. Se scrie din Londra: Ministrul președinte Balfour a primit la 11 Decembrie deputațiunea „fedeatiunii imperiale“. Ministrul președinte în discursul său a đis, că înainte cu douăzeci de ani nu se putea prevedea de ce combinațiuni nouă vom trebui să ținem cont și că ce pericole vor amenința anumite părți ale imperiului. Balfour a accentuat, că coloniile iau parte minimală în apărarea siguranței imperiului și a enunțat, că acestea ar fi datoré a purta mai multe sarcini de ale imperiului.

Războiul ruso-japonez.

Port-Arthur.

La ambasada rusescă din Paris a sosit o telegramă, în care se spune, că sciirea răspândită despre căderea Port-Arthurului nu se confirmă. Japoneseii continuă a bombarda fortăreța.

După depeși din Londra, cu ocaziunea ultimului asalt contra Port-Arthurului Japoneseii au avut enorme pierderi. Nu mai puțin ca 3000 de morți au rămas pe teatrul luptei, ér 10.000 au fost răniți. Pierderile din zilele ultime se đice că sunt și mai mari.

Să scie, că dintre vasele rusești din port rămăsesse neatins cuirasatul „Sebastopol“. Acest cuirasat se adăpostise la p'ola Muntelui de Aur. Vasul acesta a eșit în portul estern, ca să fie scutit de ghiulelele japoneze. Acum se anunță, că torpilore japoneze au atacat cuirasatul „Sebastopol“. Resultatul luptei nu este cunoscut încă.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Domnul Tudorache.

De N. N. Beldiceanu.

Strada Tăcerii e singura stradă bine botezată din cetatea lui Bucur. În tot-deuna în ulița acésta mică plutesce o liniște de ruină. Pe stânga se ridică un zid înegrit de vreme și ploi și de după zid se înalță, între câteva morminte, o biserică veche, care în zilele de slujbă umple strada de miros de smirnă și tămâie și de murmurul tainic al rugăciunilor. Pe drépta se ridică un șir de case vechi, înegrite, îngrămădite par-că cu frică unele în altele. La Nr. 6 e o casă s'ercă, cu două ferestri mici, pline de praf, ca doi ochi orbi; cufundată în tot-deuna în aceeași tăcere de m'orte, pare pustie. La portiță frémătă cu jale în negurile t'omnei un salcâm bătrân. Aici stă cocóna Rarița. Pe obrazii dumisale galbeni ca pergamentul, vremea și-a însemnat adénc ieroglificele sale ciudate; d'ér cocóna Rarița nu se dă

bătută, și n' fie-care dimineță în odaia plină de umbră, în fața oglinzii, își cănește p'urul, își înegresce sprâncenele, încondeindu-le gróse ca două lipitori; își acopere ieroglificele cu un strat gros de pudră, își face două benghiuri roșii pe umerii obrazilor și își înroșesce gura subțire; apoi își rotundește pieptul cu vată, și îmbrăcându-se într'o rochie veche de mătasă, care a fost odată négră, d'éracum e verdue, își ia „Universul“ și aședându-se într'un jilț, prinde a ceti „romantul“ cu glas mare, înduioșându-se grozav la fie-care rând și dând ochii peste cap, ca Maica Precesta cea nemțescă:

„Te ador!“ gemu contele.

— „Ah!“ đise contesa.

În odaia de alătura prind a suna pașii domnului Tudorache Virtejanu, pensionar, fost slujbaș la Primărie, care ține la cocóna Rarița de două-đeci de ani odaie cu chirie. În fie-care dimineță, de câte-oré aude pașii lui domnul Tudorache Virtejanu, cocóna Rarița își intrerupe cetirea, și peptul de vată se ridică într'un oftat dureros:

„Of! de ce nu mor mai bine? Viață-asta! Ce are, ce are de fugé de mine ca de ciură? Ciudad om!... Stă t'otă ziua închis în casă, și bombănesce ca de pe altă lume... Of, D'ómne, de ce nu mă stringi de pe fața pământului? Off!“

De două-đeci de ani, de când i-a murit domnului Tudorache nevasta, cocóna Rarița îi face ochi dulci, d'ér pace! Domnul Tudorache fugé de ea ca dracu de tămâie; cu toate acestea nu se mută:

„Aici, đice d'ensul, a închis ochii dumneaei, și aici vréu să-i închid și eu... Uite, rochia aia albă din ouii, e rochea dumnieai, cu d'ensa era îmbrăcată când am v'edut-o eu întâia oră... Era așa, într'un amurg, și dumneaei pășia agale pe strada Sălcuții și eu veniam încet de la cancelarie... Cu rochia asta era îmbrăcată...“

Domnul Tudorache Virtejanu e mititel, adus de spate, cu fața galbenă și încrețită, îmbrăcat întotdeuna c'o redingotă verde c'arpită cu petici negre.

Stă închis t'otă ziua în casă, cu cheia, și când aude foșnind în sală rochia de

mătase a cocónai Rariței, își opresce răsuflarea și pe fața galbenă ochii se măresc plini de spaimă. Cocóna Rarița se opresce și bate încet la ușă, așteptă un răstimp, apoi oftéză, și foșnetul mătăsii se depărteză, și domnul Tudorache suspină înspăimântat:

„Uf, ce vré clonța asta cu mine, Domnule ce vré? Umbli cu famece, par-că eu sunt prost, nu sciu că umbli cu famece?...“

Și domnul Tudorache vorbește singur, repede-repede, clipește mereu din ochi și face cruci mari; apoi se aședă în fundul patului și încremenesce așa, ghemuit, cu ochii în gol.

În odaia umedă și întunecósă plutesce un miros greu de mucegaiu și în liniștea de ruină și în lumina aceea turbure, domnul Tudorache, cum stă așa ca o stauă, cu ochii pironiți, cu chipul galben, pare o figură de c'éră cu p'urul și hainele m'ancate de molii. Afară, în negurile vinete, salcâmul frémătă cu jale și bătrânul se gândesce cu spaimă la vrăjile cocónai Rariței.

În Manciuuria.

După sciri din *Peking*, necontrolate, și cari se basază pe fainele răspândite de Chinesii, în jur de Mukden s'ar fi dând lupte serioase între Ruși și Japonesi, Luptele aceste durază de trei zile. Rușii s'ar fi concentrat pe malul stâng al fluviului Hunho. A patra și Japonesi s'ar fi atacat din nou pe Ruși aproape de Mukden.

Flota din Baltica.

Cu cât se apropie flota baltică de Extremul Orient, cu atât Japonesi încep să se ocupe cu întrebarea, în ce chip va scoi admiralul Togo să preîntîmpine un pericol eventual pentru Japonesi. Scirea țării „*Express*” din Londra, că admiralul *Rosdestvensky* ar fi primit ordinul să se reîntorcă, n'o crede nimeni. Japonesi au făcut deja toate pregătirile necesare pentru a primi flota rusescă.

Togo nu va mai rămâne la Port-Arthur, ci va eși spre întîmpinarea flotei rusești și se crede, că prima ciocnire între cele două flote se va întîmpla aproape de insula Formosa, decât *Rosdestvensky* nu va lua direct drumul spre Vladivostok. În cas când flota rusescă va lua această direcțiune, nu se știe ce vor face Japonesi.

SCIRILE DILEI.

— 30 Noemvrie v.

Fondul Iancu. Un oficios maghiar din Budapesta aduce scirea, că ministrul unguresc de interne *Stef. Tisza* a dispus, ca banii adunați în scopul ridicării unui monument la mormântul lui Avram Iancu și cari au fost confiscăți din partea guvernului unguresc, — „să fie dăruiți „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, cu destinația de a fi întrebuințați spre scopurile școlii civile de fele susținută din partea „Asociațiunii”.

Societatea academică social-literară „România Jună” din Viena și-a constituit comitetul pe anul de studii 1904/05 în modul următor: Președinte: *Demian David*, stud. techn., vice-președinte *Iulian Posner*, stud. ing. Secretar I: *Horia Petra-Petrescu*, stud. în litere, secretar II: *Ionel Ispesciu*, stud. techn. Cassier: *Nic. Mintencu*, stud. ing., controlor: *Nerva Drăgan*, stud. med. Bibliotecar: *Ioan Popescu*, stud. techn. Odată cu această constituire ni se comunică și adresa societății, care este: Wien VIII. Florianigasse 12.

Părechea regală portugheză în Paris. După cum se știe din Paris, regele Portugaliei a sosit alături noapte în capitala Franței și a fost primit la gară de reprezentantul ministerului de externe și de membri coloniei portugheze. Regina a sosit a doua zi după amiazi din Turin. Spre întîmpinarea ei a eșit la gară regele, ministrul de externe *Delcassé*, legațiunea portugheză. Mulțimea a făcut părechei regale ovațiuni.

Premiile Nobel. Se știe din Stockholm: Premiile Nobel s'au distribuit și anul acesta cu mare solemnitate de către regele *Oskar*. Premiați au fost: consilierii

...Par'că el nu știe, n'a vădut' o când într'o noapte a prins un liliac în cerdac?... N'a vădut' cu ochii când l'a fierț?... Liliacul fierbea în olă și ea tot făcea semne de-asupra olei și boscorodia o vrajă. Și pe urmă i-a șoptit de trei ori, încet și răspicat numele, par'că îl chema tainic: „Tudorache... Tudorache... Tudorache...” Și de acolo ăr a prins a face semne deasupra olei și a-și murmură încet vrăjile...

„U-u-u, dér frig mi-e... Er am răcit, păcatele mele, ăr m'am îmbolnăvit... U-u-u că frig mi-e...”

Și domnul Tudorache își îndesă bumbacul în urechi; apoi ia dintr'un cuiu o cațaveică veche și un fes ponosit cu cașul ars:

„U-u-u, că frig mie...”

Își îmbracă, tremurând și clănțănind, cațaveica și își îndesă peste urechi fesul și, sculându-se, se duce aplecat de șale la un dulap, ținându-și cu amândouă mâinile blana strînsă la piept:

(Va urma.)

Roylgh, *Ramsay* și *Pavlov*, cari erau de față în persoană. În numele poetului *Mistral* a primit premiul ambasadorul francez, ăr în numele lui *José Echegaray*, membru al Academiei din Madrid, ambasadorul spaniol. Suma premiilor a fost anul acesta: 140.858 corone.

Condamnarea unui ofițer de marină rus. Căpitanul *Clado*, unul dintre cei mai învățați ofițeri ai marinei rusești, publicase în ziarul „*Novoje Vremja*” un articol sfătuiră urgentă trimitere a unei a treia escadre în Extremul Orient și arătând toate consecințele ce ar decurge deocă guvernul nu ar efectua trimiterea. A treia escadră rusă era deja hotărîta când apărură acel articol și *Clado* trebuia să știe această. Din cauza aceasta, marele duce *Alexie*, mare amiral, a semnat un ordin de a condamna pe căpitanul *Clado* la 15 zile arest pentru nerușinate înviuiri aduse ministerului marinei și grave abateri de la disciplină.

O luptă desperată cu lupii. Octavian Mureșanu din Feldru s'a dus zilele acestea la Coșna. Trecînd peste „*Măgura Calului*”, omenii i-au atras atențiunea, că pe acolo umblă cete de lupi. Mureșanu a ris. Când a ajuns însă în vîrf, „*Priporul*” i-au eșit înainte vr'o 20 de lupi, cari s'au aruncat asupra cailor și i-au sfășiat. Omul s'a apărut cât a putut cu toporul, însă de sigur l'ar fi sfășiat și pe dînsul, decât din întîmplare n'ar fi sosit la timp un grup de omeni, cari i-au sărit în ajutor. Trei din acești omeni au fost grav răniți.

O dramă fiorosă în Graz. În sala cea mare de la „*Industriehalle*” din Graz cu ocaziunea unui „*Promenadeconcert*” s'a întîmplat la 8 Decemvrie o dramă din cele mai grozave. Tinăra domnișoră *Leontina Traunwieser*, care se dusesse cu mama sa la concert, a fost împușcată cu un glonț de revolver de către un fost locotenent cu numele *Kussl* și a rămas mortă pe loc. Criminalul a întors apoi revolverul asupra sa cu gând de a se sinucide. El a fost însă împiedecat de a-și executa planul. *Leontina Traunwieser* era de o frumusețe rară. Ea a făcut cunoștință cu *Kussl* la un bal în *Brünn*, unde tatăl ei, acum repausat, fusese profesor la gimnasiu. *Kussl* era pe atunci locotenent, dîr mai târziu a fost isgonit din armată din cauza datoriilor și a altor fapte necorecte. Din acel moment fata n'a mai vrut să știe de el, însă *Kussl* o urmărea pretutindeni cu amorul său. *Kussl* a fost arestat.

Teatru de diletanți german. Societatea de diletanți sași din Brașov va da Mercuri în 14 Decemvrie, în sala cea mare a Redutei, o reprezentație teatrală pentru scopuri filantropice. Se va da „*Am Klavier*” comedie într'un act de *Th. Barrière* și *J. Lorin*. Rolurile vor fi interpretate de d-na *Guste Czell*, d-sora *Emmi Stenner* și d-l *Guido Wächter*. După aceasta urmăză „*Die Schulleiterin*”, comedie într'un act de *Emil Pohl*, ale cărei roluri le vor interpreta d-na *Ana Bulhardt* și d-nii *G. Wächter*, *Hermann Czel* și *Iulius Deutsch*. Regisor d-l *Hans Bulhardt*. Prețurile ca de obicei. Începutul la orele 8.

Românii de la Nir.

(Comitatul Sabolei.)

Amara persecuțiune, ce au îndurat Românii de la Nir, nu se pôte descrie. Prin forță li-s'a luat tot ce era românesc pe Nir: cărți bisericești de prin biserici, și cărți de școlă, nerămânîndu-le de cât numai graiul românesc, pe care nu pot să li-l iee. La conscrierea generală pe toți Românii i-au trecut ca fiind Unguri afară de preoți și învățători.

Din 5000 de Români ce sunt la Nir în comunele Nir-Adon, Nir-Aciad și Abrani, după statistica ungurescă numai 73 sunt trecuți ca Români, restul Unguri. Pe acest popor mândru de datinele și credințele sale românești, Ungurii nu l'au putut maghiariza cu toată sfortărea lor ne-bună, numai presa lor șovinistă a publicat *urbi et orbi*, că la Nir nu mai există nici o suflare românească.

Mare a fost durerea noastră, când am cetit statistica românească a d-lui *Rusu Șirianu* de la Arad, în care acești Români sunt considerați ca maghiarizați de mult. Decă Ungurii mereu ne prohodesc prin presa lor, trebuia să vie d-l *Rusu Șirianu ca Român* și să ne cante *aleluia și vecinica pomenire*. O! nu, acesta nu o putem ierta.

D-sa trebuia să presinte o statistică dreptă, ăr nu mincinosă, copiată după

statistica ungurescă, care e atât de nefavorabilă nouă Românilor. Nimenea nu contestă străduința d-lui *Șirianu*, d'ar nu e mai puțin adevărat, că opinia publică nu trebuie dusă în eróre. Noi Românii de la Nir așa de mult am fi dorit să vedem predominant adevărul, că destul și-au bătut joc Ungurii de noi.

D-l *Rusu-Șirianu* trebuia să se intereseze de această cestiune și să nu ne ștergă numele de Români. Cel puțin să se fi interesat la Consistoriul episcopesc român unit din Oradea-mare, unde de sigur i-s'ar fi dat deslușirile necesare în această privință.

La Nir suntem cinci mii (5000) Români, cari vorbim bine românește, nu suntem maghiarizați și va trebui să trecă cel puțin un secol, ca Țla Nir să nu se mai audă vorbă românească. Nu-și aduce amintă d-l *Rusu*, de când era în redacția „*Tribunei*” din Sibiu, de persecuțiunile pornite de guvernul unguresc contra învățămîntului românesc din comunele Nir Adon, Nir-Aciad și Abrani? Ați mai sunt sute de familii în aceste comune, cari nu știu unguresc de cât forțe puțin. Rugăm deci pe autorul statisticii din cestiune să facă o excursiune la Nir și se va convinge de adevăr. O astfel de statistică românească, noi Românii de la Nir o desfiderm.

În celelalte comune ca: *Biri*, *Kalo-Șemin*, *Calău-mic*, *Napkor*, *Lugas*, *Maria Ponciu* și *Ponciu Leta*, Românii sunt d'avalma maghiarizați, d'ar și în aceste comune tot mai sunt Români, cari vorbesc românește, însă putem să dîcem, că sunt perduți, fiind-că se țin de biserica *Muncaciului*. D'ar în cele trei comune, cari se țin de episcopia română unită de la Oradea-mare, Românii nu sunt maghiarizați.

În școlile românești din aceste trei comune abia permite guvernul unguresc să se învețe religiunea românească. S'au înființat „*kisedovuri*”, unde copiii de român sunt chinuți să învețe unguresc, când ei la sinul mamei lor n'au auzit nici un cuvînt unguresc, ci numai românește. Această este starea actuală a Românilor de la Nir.

Ungurii vîdînd, că nu-i pot maghiariza pe Români cu una cu două, au lăsat dinadius în aceste comune românești să năvălescă o mulțime de Evrei, cari distrug pe bieții Români moralicesce și materialicesce, și apoi când l'au adus pe Român la sapă de lemn, atunci acești corifei ai maghiarismului se ating și de limba românească, — oprindu-l pe bietul țeran să mai vorbescă românește, în schimbul unor privilegii nenorocite.

Astfel stăm noi Românii de la Nir în fața maghiarizării violente și în lupta noastră desperată am dori să fim cât de cât ajuturați, măcar moralicesce, decât nn se pôte materialicesce. — De aceea durerea noastră e și mai mare când am cetit statistica d-lui *Rusu-Șirianu*, și ne-am vîdît îngropați de vii în mormîntul maghiarizării.

Nu vreu să mai insist asupra altor greșeli ale statisticii din alte comitate ca: *Bihar*, *Sătmăr*, *Ugocia* și *Maramureș*, unde la mulți Români, d-l *Rusu Șirianu*, orientându-se după statistica ungurescă, le-a cântat vecinica pomenire. De la Nir.

Episcopii Ruteni din Ungvar și Eperjes la Roma.

Corespondentul din Roma al ziarului „*Budapesti Hirlep*” a intervievat pe episcopii *Firczak* și *Vályi*, cari petrec actualmente în Roma, unde au luat parte la solemnitatea aranjată din incidentul aniversării de 50 ani a publicării dogmei despre zămislirea neprihănită a Maicii Domnului.

Cei doi episcopi Ruteni, după cum vedem din corespondența numitului ziar, s'au dus la „*Roma*” cu deosebire spre a stărui pentru organizarea hierarchiei emigranților „gr. cat. maghiari” și ruteni din America.

Numărul acestor emigranți este de 200.000 suflete, cari astăzi sunt împrăsciați în diferitele părți ale noului conti-

nent, fiind supuși episcopilor catolici din *Baltimore*, *Newyork*, *Pittsburg*, *Sutampton* etc., cu totul distribuiți sub jurisdicțiunea a 25 episcopi catolici.

Cei doi episcopi au elaborat un plan pe care l'au prezentat papei, cerînd organizarea unei hierarchie regulate pentru acești emigranți. Răspunsul papei, se dîce, a fost încuragiator, așa că în curînd se speră a se înființa în America o episcopie independentă „gr. cat. maghiară.”

Corespondentul a întrebat pe episcopii ruteni și despre cestiunea *liturghiei maghiare*.

Răspunsul a fost:

„Afară de cauza credințioșilor noștri americani, adevărat, aveam de gînd a atinge înaintea Sfîntului Părinte și cestiunea *liturghiei maghiare*, însă am primit din isvor autorizat informațiuni, că această cestiune se studiază tocmai acuma. Totodată am fost avertisați, că o eventuală intervenție din partea noastră mai mult ar fi în detrimentul decât în favorul *liturghiei maghiare*. Cu papa, adevărat, n'am putut vorbi asupra acestei teme, însă putem dîce că nici în privința aceasta nu ne întorcem acasă fără ore-care succes.”

*

Vorbele de mai sus tradéză, că în cestiunea *liturghiei maghiare*, speranțele Rutenilor sunt forțe subrede și decât ziarul șovinist își mai galvanizează cetitorii în cestiunea aceasta, asta se face numai pentru-ca să aibă apananța, că a dîs ceva.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 13 Decemvrie. Seștiunea ce era să se deschidă astăzi în camera ungară, nu s'a putut deschide, din cauza că deputații opoșionali, cari s'au prezentat la cameră în număr complet încă înainte de deschiderea ședinței, au luat la bătaie pe gardiștii cari erau postați în sală spre a împedeca pe oricine a se apropia de esirada presidentială. Patru din acești gardiștii au fost grav răniți. Comisarul sălii eșind să raporteze contelui *Tisza* despre cele întemplate n'a putut dîce, de cât: *Escelență! Iul. Lukács și Pozsgay au început!* și apoi a cădît la pămînt fără conșiență.

Intrîega estradă presidentială a fost demolată. Masa din mijlocul camerei a fost resturnată și cărțile de legi aflătoare pe ea sfășiate bucăți.

Din partidul liberal nu era nici un deputat în sală în timpul operii de distrugere a opoșionalilor.

Berlin, 12 Decemvrie. „*Berliner Tageblatt*” primesce din *Tokio* sciri importante. La *Port-Arthur*, în urma evenimentelor mai noue, trebuie să se trimită trupe mai numeroase de cum s'a proiectat. *Pierderile* ce le-au suferit Japonesi în luna Octomvrie la *Port Arthur*, sunt forțe mari. *Divisiunea a 14-a* a fost total decimată.

Prima divisiune, care a atacat în zilele de 26—30 Noemvrie la vestul fortăreței, a pierdut așa de mulți omeni, încât nu-și mai pôte continua activitatea. Corpul al 7-lea, care era să plece din *Dalny* spre *Șaho*, va trebui să fie trimis la *Port-Arthur*. Artileria rusescă, ce a operat sub comanda generalului *Nikitin*, a stors prin purtarea ei până și admirațiunea Japonesilor. Un nou atac nu se va pute da decât pe la mijlocul lunii Ianuarie, și există chiar temerea, că pe la finea lui Februarie armata japoneză de la *Port-Arthur* nu va mai fi în stare să dea asalturi.

Londra, 12 Decemvrie. După telegramele mai noue, singurul vas rusesc neatins la *Port-Arthur* este cui-rasatul „*Sebastopol*”. Comandantul flotei rusești a desarmat toate vasele înainte de a fi bombardate. Se mai crede că Rușii înșiși au scufundat vasele.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșanu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Decembrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.70
Renta de corone ung. 4%	98.20
Impr. cail. fer. ung. in aur 3 1/2%	88.80
Impr. cail. fer. ung. in argint 4%	97.90
Bonuri rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	209.—
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	162.—
Renta de hartie austr.	100.05
Renta de argint austr.	100.—
Renta de aur austr.	119.70
Renta de corone austr. 4%	100.30
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.20
Losuri din 1860.	157.15
Actii de-ale Banței austro-ungare	16.30
Actii de-ale Banței ung. de credit	805.—
Actii de-ale Banței austr. de credit	674.50
Napoleonori	19.06
Marci imperiale germane.	117.55
London vista	239.42 1/2
Paris vista	95.20
Note italiene	95.25

Cursul pietei Braşov.

Din 12 Decembrie n. 1904.

Panote rom. Cump.	18.60	Vend.	18.68
Argint român.	18.40	"	18.80
Napoleon'ori.	19.04	"	19.10
Galbeni	11.20	"	11.30
Ruble Rusesci	2.53	"	2.54
Marci germane	117.20	"	117.40
Lire turcesci	21.50	"	21.60
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	"	102.—

**In interesul fie-cărui părinte este ca să cumpere copiilor
Haine bune durabile de şcolă.**

Eu sunt singur, care pot oferi cumpărătorilor, pe lângă garanție, **haine de şcolă** din stofele renumite și moderne Zsolnai și Gácsi un asortiment bogat și modern cu

Prețurile cele mai ieftine.

In prăvălia mea se află **Pardiseuri** pentru bărbați, junii și copii, **Paltone de érnă, Ulstere, Raglane, Derbi, Paltone popești, Surtuce de vênat, Blane de călătorie, Blane pentru oraș, Surtuce de patinat și Surtuce din piele veritabilă Dan.**

Cu totă stima

N. P. GOLDMANN

Prăvălie de haine pentru bărbați, junii și copii

Braşov, Tîrgul inului, în palatul lui Czell.

**Antreprize de pompe funebre
E. Tutsek.**

Braşov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghetete al D-nului I. Săbădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de morțe, aședământul său de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele, atât sortele mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depon de sicriuri de metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depou de **cununi** pentru monumente și **plântici** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură**, carē **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **car funebru** vênēt, pentru **copii**, precum și **cioclii.**

Comande întregi se escută **prompt și ieftin**, iau asupra-mi și **transporturi de morți în străinătate.**

La casuri de morțe a se adresa la

E. Tutsek.

14—*

AVIS!

Am onórea a aduce la cunoscința On. public din oraș și dela țără, **că voiū continua**

ATELIERUL de FOTOGRAFIE

al reposatului soț.

Am angajat personal escelent. Aducēnd mulțumirile mele On. public pentru increderea dată de mai mulți ani soțului meu, mă rog ca și eu se fiq sprijinită din partea Oner. public în întreprinderea mea.

Braşov, 20. Decembrie 1904.

Cu totă stima

Louise vęd. Carl Muschalek.

5—6.1578.

**Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.
Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1904.**

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la óra 5-32 min. dimin.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la óra 8-7 min. séra.
- IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10-26 m. séra.

Dela Braşov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la óra 3-55 m. dim.
- II. Tren accel. la órele 4-59 m. dim.)*
- *) (Nu mai până în 15 Novembre).
- III. Trenul mixt la órele 11-35 m. a. m.
- IV. Trenul accel. la óra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- V. Tren mixt la órele 6-50 séra.* (care circulă numai la Predeal).

Dela Braşov la Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes:

- I. Trenul de pers. la óra 5-25 min. dim.*
- II. Trenul mixt la óra 8-45 min. a. m.* (* au legătură până la Ciuc-Gyimes).
- III. Trenul de per. la óra 2-50 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- IV. Tren de pers. la órele 6-34 m. séra.*

Dela Braşov la Zérnesci (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la óra 9-2 min a. m.
- II. Trenul mixt la óra 5-26 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

- I. Tren acc. p. Arad la órele 4-52 m. dim.
- II. Trenul de persoane la óra 7-50 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la óra 9-27 min. séra.

Dela Bucuresci la Braşov:

- I. Tren. de pers. la óra 7-28 min. dim.
- II. Trenul accel. la óra 2-18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiu și Cluj).
- III. Trenul pers., la óra 4-55 m. p. m.
- IV. Trenul mixt. la óra 9-18 min. séra.
- V. Tr. accel. la órele 10-14 m. séra. (Numai până în 15 Novembre).

Dela Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Braşov

- I. Trenul de persoane la óre 8-25 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- II. Trenul de pers. la óra 1-59 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Gyimes).
- III. Trenul mixt, la óra 6-10 m. séra.)*
- IV. Tren mixt, la órele 10-1 m. séra.

Dela Zérnesci la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

- I. Trenul mixt la óra 7-02 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1-12 min. p. m.

AVIS.

Prenumerațiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și renoi orii și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenți se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc cu espedarea se li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou se binevoiască a scrie adresa lămurit și se arete și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

La prea Înalta poruncă a **Maiest. Sale Apost. c. și reg.**

A XXXVI LOTERIE de stat c. r.
pentru scopuri de binefacere civile din Cisleitania.

Loteria acésta unică în Austro-Ungaria legal concesionată conține **18.435 câștiguri în bani gata** cu suma totală de **512.980 Cor.**

Câștigul principal 200,000 corone bani gata.

Tragerea urmēză irevocabil la 15 Dec. 1904. Un los costă 4 corone.

Losuri se capētă la secțiile loteriilor de stat în Viena III Vordere Zollamtsstrasse 7. Colectanți de loterie, Trafic, la oficiile de dare, poste, telegraf și cai ferate, zarafii etc. Planuri pentru cumpărătorii gratis.

Losurile se trimit franco.

Directia c. r. a loteriei.

Secția loteriei de stat.

(1547,10—10.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“ se pot face orii și când pe timp mai îndelungat său lunare.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la zaraful **Dumitru Pop** și la **Eremias Nepoții.**

ANUNCIURI

(insertiuni și recl.)

sunt a se adresa subscrisei **administratiunii. In cazul publicării unui anuntiu mai mult de odată se face scădēmēt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.**

Administr. „Gazetei Trans.“